

ВЕСТНИКЪ на ВЕСТИЦИТЕ

Редактира
постоянното присъствие
на Съюза.

Органъ на съюза на журналистите въ България
Централно управление Варна — Телефонъ 257

Литературната страница
подъ редакцията на
Добрий Василевъ

Никога отъ освобождението и насамъ коронниятъ представителъ на България не е билъ съмненъ тъй необходимъ и наложителенъ за държавната ни независимостъ и национална честъ както сега — върбът днешния моментъ

на остра международна неустановеностъ и смелни

Dixi.

ВАРНЕНСКАТА ПРОМИШЛЕНА ИЗЛОЖБА

До сега въ нашия градъ Варна съ изнесени три прошлени изложби — И трисъ твърде големъ успѣхъ между нашата и чуждестранна публика. Имайки предъдъ то това, Варн. търг.-инд. мага въ последната си изложба е решила да вземе дъ све ржководство тия похжи, за която целъ е ска царица.

Най-сетне, един ежегодни митетъ. Една отъ първи задачи на този комитетъ гр. Варна ще подействува за действува за узаконя- благотворно върху стопан- чето на Варненската про- ския, културенъ и нацио- шлена изложба, като наленъ духъ въ цѣлия се- инственъ есененъ пана- вероизточенъ край на оте- въ България, както чеството ни, а следовател- овдивскиятъ еединственъ но и върху закрепването злѣтъ такъвъ.

Както се научаваме, съ- я съ дали вече обеща- ваме всички на изложбе- на този комитетъ за успѣха на предприетото му дѣло, кое- то е не само комерческо и промишлено, а едновремен- станище, а също и като дъ све развита индустрия.

Източникъ: Сакъзовъ

ВРЖЕЖСКАТА ПОПУЛЯРНА БАНКА

ова е първиятъ общественъ институтъ въ гр. съветъ за тая година подчертава казаното отъ насъ.

Средните и слаби стопан- чествуваия въ тежкото зисно време, което пре- бъдъме. Само броятъ на членове на тая банка, кой- нъзинава 5,000 души пълни граждани, показва, ю е нейното значение за ия градъ и до какви раз- и е достигналъ кооператив- духъ въ съзнанието на витъ жители. Но тоя, да речемъ, количественъ ледъкъ на Варненската по- ръба банка е съпровожданъ единъ качественъ успѣхъ лейната дейностъ презъ по- нитъ нѣколко години и енко презъ изтеклага межчи- в 1934 година. Всички дан- лв. И тоя успѣхъ е постигнатъ

въ едно време на всеобщо обез паричване на срѣдните стопанства и на едно започнато раз колебание у обществото къмъ частните финансово институти на страната ни.

Но това, което говори за Варненската популарна банка като факторъ въ стопанския животъ на града ни, като участникъ въ нуждите на гражданството, това съ нейните пласменти На 31 XII 1933 год. банката е имала пласментъ на сума 90677000 лв. а на 31 XII 1934 г. — 90220000 лв. или съ едно намаление отъ 450000 лв. Тия цифри показватъ, че Варненския кооперативенъ кредитъ е изцѣло насоченъ въ пътя на своето предназначение и, роденъ отъ нуждите на дребните и безпомощни стопанства, той продължава да действува въ самата тѣхна срѣда — като единственъ тѣхъната стражъ срещу разрухата на днешната криза. Така, презъ изтеклата година, банката е дала нови заеми срѣдъ по- ръчителство на 1122 занаятчии, 612 дребни търговци, 780 чиновници, 111 свободни професии, 108 селски стопани, 146 работници и пр., или всичко 3024 дължници.

Напредъ съ тая прѣка кре дитна дейностъ, банката е взе ла живо участие и въ българския и културно изди- гане на градъ Варна, като е дала презъ разни времена заемъ 15000000 лв. за изграждането на студените и топли морски бани и за окончателното завършване на театра.

Най-сетне, Варненската по- пуларна банка въ последните две години пристъпи и въ областта на занаятчийското организационно дѣло — една трудно постигната задача при днешната стопанска stagnация.

Въпреки туй, обаче, тя е успѣла върху да създаде 16 кооперации,

производителни и за общи до- ставки — всички ржководани и контролирани отъ самата нея.

Но въ тая нова насока успѣхъ е постигнъ само при

зорко внимание и предвидливостъ и обществена преданостъ къмъ предприетото дѣло. Ние

не съмняваме, че управител- съветъ на банката ще съумѣе да прояви тия качества,

като е проявявалъ до сега непрестанни усилия и грижи за общата подкрепа на Варна

и жителите й, но затова пъкъ на гражданството и банковите членове се налага дългъ и тѣ да дадатъ своята подкрепа и чрезъ своето прѣко съдѣствие улеснятъ разрешението на трудните задачи. Въ това отноше-

Ст. Р. Каракояновъ

ТЪРГОВСКИТЕ ДОГОВОРИ и спогодби на България следъ войната и тѣхното значение.

Необходимо е да дадемъ ране на чуждите подданици, преди всичко понятие за тѣхъ. Търговските договори уреждатъ отношенията между две страни въ търговията и мореплаването. Тѣ се отличаватъ отъ търговските спогодби главно по това, че уреждатъ стопанските отношения между страните по единъ по траенъ начинъ и за единъ по-дълъгъ периодъ отъ време, докато спогодбите иматъ по краткотраенъ характеръ и уреждатъ само известни въпроси.

Търговските договори обикновено уреждатъ цѣлия комплекс отъ стопански въпроси между две държави, като движението на лицата, на стоките, превозните средства и даже капиталите. Най-важната и съществена част отъ търговските договори, къмъ която се проявява най-големътъ интересъ, това е взаимното намаление на митата, което държавите си правятъ за своите произведения. Тези намаления се съдържатъ въ специални списъци, които съ приложени къмъ договора.

Влизането на дадено мито въ договора представлява не- говото консолидиране (обвързване) т. е. това мито не може да бъде увеличавано. Обвързването се прави и по отношение на съществуващите ниски мита (автономни мита), за да се запазятъ размѣрите имъ отъ увеличение въпоследствие.

Практическото значение на консолидирането на митата е много големо, защото осигурява една стабилност въ търговията. При сключването на търговските договори, държавите се ржководятъ отъ известни общеприети принципи, които съставляватъ основата на търговската политика. Най-важните отъ тѣхъ сѫ:

1) Равенство съ мѣстните подданици, т. е. еднакво трети- ние именно ние покелаваме единенъ духъ и довѣрие между банковото управление и нейните членове — и пълънъ устъпъ въ всички тѣхни начинания за общо благо на цѣлото варненско гражданство.

Печатница Д. Тодоровъ, Варна

Акционерно Д-во за памучни прежди „ЦАРЬ БОРИСЪ“

ВАРНА

Производство на първокачествени памучни прежди — сурови, боядисани и избѣлени —

Телеграми: БОРИСЪ

Телефонъ: 64 и 117

държавата ни. Съ чл. чл. 147, 148, 149, 150 и 160 от същия миренъ договоръ наложи ни се за единъ срокъ отъ 5 години, отъ влизането на до говора въ сила, вносъ-износътъ съ съглашенските страни „побѣдителки“ да третираме най благоприятно, което се дава на която и да е държава, безъ, обаче ние да претендирате за нещо въ замъна.

Естествено, тези ограничения се отразиха върху насоките на нашата външна търговска политика. И до 9 август 1921 год. не се е сключила никаква търговска спогодба между България и чуждите държави. Следът тази дата и до 9 август 1925 год. сключени съз самовременни спогодби по дипломатически пъти, съ ноти, съ: Норвегия, Германия, Унгария, Испания, Холандия, Австрия, Дания, Швеция, Турция и Швейцария. Тези спогодби, съ изключение на тези съ Турция и Германия, които съ замънени съ редовни търговски договори — съ още въ сила.

Следът 9 август 1925 год. сключени съз пакъ по дипломатически пъти, временни спогодби, които още съ въ сила, съ: Палестина, Франция, Чехословашко, Италия, Англия и колонии: Й, Белгия, Албания, Япония, Летония, Естония, Романия и Съед.Щати. Също така съз сключени пакъ такива съ Полша и Гърция.

Редовни търговски договори България следъ войната е сключила само четири: два съ Турция и единъ съ Германия. Съ Турция, първият договор е въ сила отъ 1 октомври 1928 г., а вторият — отъ 1 януари 1931 г. Съ Германия — отъ 17 февруари 1933 г. и съ Чехославия презъ 1935 г.

Съ редовните търговски договори държавата само осигурява за нашия износъ всички намаления въ мита, дадени на нашите конкуренти въ по-главните пазари за нашите стоки.

Съ редовните търговски договори нашите търговски отношения съ чуждите държави се уреждат по единъ траенъ начинъ, защото временните спогодби могатъ въсъка да бъдатъ денонсираны и да бъдатъ злопоставени въ всички моментъ и пазарите да станатъ за нашия износъ недостъпни.

При наличността на редовни търговски договори не бихме били подъ ударите на лошия режимъ, на който се подлагатъ държавите, които съ въ бездоговорно положение съ чуждите държави, защото въ повечето голъмни европейски държави има специални закони, съ които вноса отъ страни, намиращи се въ бездоговорно положение, се облага съ много високи мита или подлежи на забрана.

При наличността на търговски договори бихме имали намаление на вносното място и не би ни се възпрепятствувалъ износа въ страни, където имаме пазаръ на нашите стоки. Пръвът е примера съ вноса на яйца въ Италия и Германия, където консолидираниятъ мита се премахна подъ натиска на заинтересованите държави, наши конкуренти, и ние престанахме да внасяме яйца за тамъ.

Бихме могли да сключваме нови временни спогодби, каквито никоя държава не сключва, безъ предварително уреждане отношенията си съ редовнътъ договоръ.

Бихме могли да намалимъ високите мита на индустрините стоки, които внасяме.

Бихме могли по лесно да уреждаме най трудните въпроси днеска за износната ни търговия за клиринги, за контингенти,

д-ръ Г. Петковъ.

СТОПАНСКИ ПЕРСПЕКТИВИ

Констатацията на службата за финансово проучвания при Б. Н. Банка, какво презъ изтечата 1934 г. стопанская конюктура въ България не е показала никакви особени подобрения, е напълно основателна. Нещо повече, би могло да се говори дори за едно по-нататъшно затъгане на кризата въ сравнение съ положението презъ предшествуващата 1933 година.

Онова, което може да се констатира като нѣкакво, макаръ и слабо, подобрение въ цените на едро, както на земедѣлски, така и на вносните колониални стоки и сирови материали, е по скоро една привидна конюктура (Schein konjunktur). Увеличението съ 1 до 3 пуркта въ цените на едро презъ втората половина на миналата година се дължи на две съществени причини: 1) на неурожая у насъ и наложилата се отъ това по-широка намѣса на Дирекцията на хранализма, целия изхранването на населението, 2) Системата на премиите при частните компенсационни сдѣлки, чрезъ които изкуствено сиватъ повишаванието, както на изнасяните, така и на внасяните стоки. Въ крайна сметка това е едно изкуствено деавторизиране (обезценяване) на българския левъ спрямо който се и покачватъ съответните цени.

Като най изразенъ указателъ за влошаване икономическото положение у насъ презъ 1934 год. съ намаленията въ стоката циркуляция, както при външната, така и при вътрешната търговия. Намалъло е то же индустриното производство по стойност и количество.

които обикновенно се уреждатъ съ спогодби, приложени къмъ търговския договоръ.

Въобще, изобщо резултата отъ сключването на редовни търговски договори за стопанството, за износа, за вноса, билъ голъмъ.

Въ износа бихме получили по-голъма сигурност и предпочтение. А въ вноса — би се дошло до поевтиняване индустрините производния, като се дава, което е общоприето предпочтитане само на главната държава — наша вносителка. Цѣлото стопанско производство би могло да разчита на по-добри пазари и цени, като резултатъ на едни редовни търговски връзки, които обославятъ въобще стокообмена.

Безспорно, индустриното и занаятчийско производство въ страната, би срещнало конкуренцията на чуждите стоки и въ такъв случай би се наложило да се намалятъ цените.

Но пъкъ не бива толкова да се крепятъ нѣкои индустрини на всичка цена, които нѣматъ връзка съ стопанството и обществения интерес, за сметка на които народа търпи още високите, недостъпни цени и скъпотията ограничава консумацията, а държавното управление се мъчи прадъ Рубикона да разреши голъмия въпросъ за приравняване цените на индустрините и земедѣлските произведения, за да отговори на нуждите на народа.

По-ясно казапо: редовните търговски договори биха до принесли за общото раздвижване стопанская дейност, които сполучатъ да разширятъ обменната на България съ чуждина.

Това тръбва добре да се разбере и въ това направление тръбва да се работи непрекъснато, планомърно.

А за земедѣлскието се знае че 1934 год. ни донесе една отъ най лошите рекалти. Комбинирано това съ чувствителното обезценяване на земедѣлските произведения, ни дава ясна картина за състоянието на земедѣлскието — основниятъ сълъбъ на българското народно стопанство.

* *

Поменахме за неофициално обезценяване на българския левъ чрезъ системата на премиите при частните компенсационни сдѣлки. Тази система, която фактически представлява пробивъ въ монополната камбалина политика на Б. Н. Банка, бѣше съблазнила известни стопански сдѣлки, които недавна се опитаха да сондиратъ до колко би било възможно да издигнатъ тази система въ общата камбалина политика на Б. Н. Банка. Тази последната пред прие едно допитване по този въпросъ до всички стопански сдѣлки.

Свиконитъ, обаче, отъ Т. И. Камаги конференции можаха да преценятъ опасностите отъ една такава промънна и се произнесоха за запазване досегашния монополенъ камбалинъ режимъ, къмъ който, като конкретивъ да остане системата на частните компенсационни сдѣлки. Беше подчертано, че въпреки своятъ ограничителни пречки, все пакъ системата на контингентирана на вноса, заедно съ това и монополното опериране съ разполагаемите чужди девизи отъ страна на Б. Н. Б. е най-подходящата валутна политика за сега въ България.

Пристопанская несигурност днесъ на цѣлия свѣтъ, България има върховната нужда отъ една здраво регламентирана валутна политика.

* *

Несигурността въ международните стопански отношения е най характерния белегъ за общото състояние на свѣтовата криза днесъ. Този ното-ренъ фактъ се дължи на безсилнието и неефикасността на всички мѣроприятия отъ голъмъ и малъкъ масшабъ въ различните държави за преодоляване на кризата. Наистина, нѣкои страни и то предимно съ парламентарно-демократични режими, като Англия и доминионите Й, скандинавските държави, отчасти и С. Щати регистрираха известно

различните държави за преодоляване на кризата. Наистина, нѣкои страни и то предимно съ парламентарно-демократични режими, като Англия и доминионите Й, скандинавските държави, отчасти и С. Щати регистрираха известно разнообразие на положението, обаче свѣтово стопанската де пресия е толкова голъмъ, че това едва упражнява нѣкакво въздействие върху общосъсътните на свѣтовата криза.

Голъмътъ опити на Рузвельтъ,

въпреки изразходването на огромни срѣдства, все също си оставатъ безъ очакваните резултати. Безработицата тамъ е огромна, социалните конфликти не преставатъ, индустрията и земедѣлскието съ все още подъ знака на съществуваща депресия.

Стремежът на нѣкои страни да оживятъ стопанството съ съискуствени инжекции, като се прибега къмъ девалоризиране (обезценяване) на национална монета (прѣсния случай съ Белгия), показватъ безисходността на положението.

Въ нѣкои пъкъ страни, като

„ТЕКСТИЛЪ“ АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО — ВАРНА

Производство на български белени и небелени платна.
Оксфорди, швейцарски матери и пр.
отъ собственитетъ му предачни и тъкачни фабрики
въ Варна.

Телегр. адресъ: „Текстилъ— Варна“ Телефонъ № 322 и 150

МОРСКИТЪ БАНИ ВЪ ВАРНА

Като се има предъ видъ, че 3000. По тоя начинъ въпросътъ презъ настъпващия лѣтенъ се намира своето най правилно зонъ Варна ще биде масово разрешение и за въ бѫщащите се избѣгне неудобството нѣколко лица да поставятъ дрехите си въ едно и също щафче.

Тъй като течещата вода е една отъ първите необходимости на културния човѣкъ, особено презъ лѣтото и при наличността на такава въ го лъмо изобилие въ Курортъ Св. Константинъ, за създаване по-голъми удобства тая година се прокарва водна инсталация въ всѣка една отъ хотелските стаи на Св. Константинъ, като също се инсталира и отводнителна инсталация. Всѣка стая ще биде снабдена съ елегантна порцеланова мивка, за която презъ всичко време ще има течеща вода. По та къвъ начинъ задоволява се най-голъмото желание на чужденците, които въ последно време посещаватъ Св. Константинъ.

Редакцията

НОВА БЪЛГАРИЯ И НИЕ.

И когато родната ни земя бѣ дълбоко напоена съ отрицанието на партизанщината и животъ течеше подъ знака на една сива и отвратителна проза, все пакъ по разни краища на страната имаше малки свѣтилища, които мъждухаха и сви дететстваха, че нещо се събуди на натъ прокобитъ на онзи, които въ заслѣпения къмъ задоволяване лични и партийни съмѣтки, тикажа дулабчета за събличане, така що общият булабета ще достигне до

въ себе да търсятъ бисерите въ народната цѣлина, да ги откриватъ, да ги посещаватъ и така да се запазятъ живителните и сила за по-удобно време. И тези скромни ратници, проинциални журналисти, не оставяха не заклеймено всѣко дѣло, където носише газура въ нашата същественост; не оставяха да не-посочатъ всѣка по-ложителна проява отъ нашата материальная и духовна култура долу — въ низините. Така въ низините, въ непокарените още народна душа имаше единъ усътъ къмъ здравото, чистото, непокареното; имаше единъ скъбита сила, която по интуиция тикаше къмъ запазенъ свѣто, родното и, въ противовесъ на многото сектанти и учение на рушители, въздушно гаше родолюбие въ културата както въ дните на фанариите. Разгърнете страниците въ който щете провинциален вестникъ до 19 май и Вие ще видите кой е живѣлъ съ ние, родните болки, кой е работилъ, безшумно за българската култура и кой е сочилъ права пътъ къмъ свѣтлата звѣзда

нова България. Въ тоя печат същата ще тръбва да дира своята идея не изходъ по съвсемъ нови пътища и методи.

(Следва на 7-ма страници)

ЗАДРУГА

О. О. д-во на популарните банки

Централа София; Клонове:

Варна, Бургасъ Плевенъ и Пловдивъ

има следните отдѣли:

1. Зърненъ отдѣлъ — агентъ на дирекцията „Х. низинъ“ въ цѣла България, закупува отъ производителъ храны за същата. 2. Събира и изнася на керативни начала яйца и грозде. 3. Сtron на коопорчика: дърводѣлски, шевни, плетачни машини, тори и др.

Варна: телефонъ 227, телегр. Сенебанка

ЛИТЕРАТУРНА СТРАНИЦА.

Борис Сакжзовъ.

ЛИТЕРАТУРНО ДВИЖЕНИЕ

То е твърде слабо у насъ — обхвата на читателите си и да движението между писателя и усили влиянието си върху тъхъ. читателя, т. е. оная духовна Ясни и схематични мисли, обра- връзка и нужда, които караъ зи и чувства, извлечени изъ първия да произвежда, а втория — да дири и очаква про- изведенето. Наистина, ние име- ме много писатели и много чи- татели, но между тъхъ, едва ли има установени връзки, а повечето временни и случайки.

Кой отъ днешните ни писа- тели е извоювал единъ по- тояненъ и широкъ кръгъ чи- татели и е станалъ наскън- нужда въ духовния имъ жи- вотъ?

Повечето сѫ като страници, които гостуватъ дено до пладне въ душата на чита- теля и после — до ново и слу- чайно виждане. А нѣкои отъ тъхъ сѫ и безъ читатели, или се четать само отъ колегите, често тъхни съперници — рѣдко тъхни приятели.

Защо това е така?

Причината е главно въ времето, което днесъ преживѣва- ме. А то е време рѣдко пре- ходно, съ сгъстено стъпенско, обществено и политическо съ- държание, малко пригодно за литературно производство и об- мѣна. Нѣма ги вече онѣзи дни, когато свѣтътъ бѣше въ за- раждането на нови понятия и идеи, въ примамлива мѧгливина на нови предчувствия и настроения, които умътъ жадуваше да схване и изрази, а сърдцето да преживѣе. Отдѣвна мина тая благодатна романтична почва за поетически концепции и ме- дитации, когато литературата, нередъ съ науката, философи- ята и публицистиката, дѣлъше площа въ духовния животъ на обществото.

Сега е друго.

Новото време, което нѣкога съзирахме като руменеюща зора въ далечни хоризонти, е вече предъ самите настъ и да- же между настъ, съ всички свои въпроси и задачи, назрѣли и станали наложни на всички предметъ на повсемѣстни разисквания и разправии. А разрешението на тия надвансни задачи буди у хэрата повече дѣятелно участие на ума и сърд- цето, волеви прояви на общес- твения духъ, отколкото мечта- телност и литературни на- строения. Едно състояние на практицизъмъ, въ което ми- мисълта е устремно насочена къмъ действие, въ нуждитъ и по желанията — къмъ настойчивъ стремежъ за преобразувания и реформи, съ очаквани облаги отъ тъхъ.

Очевидно, че на подобно съ- стояние на духоветъ подхожда повече публицистично слово, отколкото художествената ли- тература, т. е. словото на об- ществената сентенция, която днесъ владѣе мисълта и на- строенията на хората. То е, което буди и рѣксводи духоветъ, било писмено или устно, а не литературата — художес- твениетъ изваждания на словото.

Какво трѣбва да се прави при това положение? Къмъ какви способи и срѣдства трѣбва да прибѣгнатъ на- шитъ писатели и поети, за да усилиятъ позицията си въ чита- ющия свѣтъ и отворятъ единъ по-широкъ путь на литературно въздействие върху общес- твото?

Нека припомнитъ думитъ на Гьсте: „Проникнете се дѣлбоко отъ същото време, приобщете ду- ха си къмъ ритма на неговия пульс и вашето произведение ще биде родено жизненосно и ди- рено, и членко отъ всички“.

Само литература, силно оба- грана въ тенденциите на днена, е въ състояние да разшири

Стефанъ Ив. Стояновъ*)

Лѣто

Край черни путь изправени кръстци отъ снопи молитвено мълчатъ. Захожда денътъ въ пожарни планини и бавно тута умората се вѣч разхожда.

Въ мерата облакъ пракъ се вдига и не пада... Една рѣката леко диша. И цѣлата земя за жертвеникъ рожби подъ топлото небе въздиша.

Вредъ морници съ рѣже напукани пакъ хлѣба днесъ ще разчулятъ подъ звездите, а на софратата плаха вощеница путь ще освѣтлява на трохитъ.

И пакъ ще се тѣркулне месецътъ нащърбенъ, ще спре надъ спящи и надъ будни; и нови приказки сега той ще научи за хората и мѣкитъ имъ чудни...

Зеленитъ ниви

Непрестанно цѣлуватъ земята.
Достоевски

Лежа на синура и азъ цѣлувамъ трептящ изумрудъ на свежи класове. Душата ми е късче отъ простора, срѣдъ който пакъ се гонять гласове.

И никой, никой като че не бѣра. — По-бавно ли земята стара се върти? Денътъ днесъ дверитъ си ще затвори, последний гость щомъ мѣлкне, отлети

Лежа на синура и пакъ цѣлувамъ трептящ изумрудъ на свежи класове; притискамъ се съ любовъ азъ до земята, а горе пѣкъ безкрайя ме зове...

*) Роденъ въ Казанъкъ, живущъ въ Варна. Завършилъ Лайпцигския университетъ съ докторатъ по философия. Сътрудничъ въ разни списания, предимно детски. Издалъ стихотворна сбирка „Изминати птици“ (1929).

Хайдушка пѣсень

Ваклино моме, Ваклино, вакла изгоро; снеси отъ тукъ поминахъ на путь за равно Загоре. Хайдутинъ друми не гони, хайдутинъ прѣко минава. Потърсихъ тиха заслонна край село въ росна тинтява. Съ бѣли котли на рамо, ти кротко мина краи мене облѣкла черна долама, обула чехли зелени.

Поискахъ да ти продумамъ, поискахъ да те прекърша, далечъ срѣдъ буки и шума сълзитъ да ти обръша.

Хайдутинъ либе не либи, хайдутинъ севда не гели; затуй край низки колиби отминяхъ въ ниви заспали.

Ваклино моме, Ваклино, вакла кошута, отъ туха пакъ ще помина съ другари вѣрни хайдути.

Когато майки юнашки развѣржатъ черни чумбери, когато майки сирашки забревята черни чемери.

Първа скрѣбъ

Минава жътвата сама разплела сълнчеви кѣдрици, звуци великаната земя звучатъ полюшнати пшеници. Не помня оня крѣтъ день, когато свѣрнахъ по селата, но помня: сълнце и коне звѣнци и пѣсни въ равнината.

Вървѣхъ по свѣтлата роса: възворженъ, радостенъ и силенъ; надъ мене: сини небеса, подъ мене: ниви и могили..

Но щомъ подигнахъ моя сърпъ за първа жътва въ равнината, усѣтихъ алената скрѣбъ на тежкодланитъ си братя.

Познахъ жестоката печаль на крѣтъ жътварски пѣсни; мѣлчи разбитиятъ кавалъ, мълчатъ жътваритъ унесени.

*) Селянинъ отъ с. Комарево, Провадийско. Поезията му е свежъ по-вѣт отъ полята и пивитъ, една отъ най-чистите и възворженни пѣсни на българската земя.

Хайдушка, моя равнина, земя корава, недокорне; сънувай: блѣнъ и ведрина, сънувай: грейнали простори.

Скрѣбъ за тѣмния ти жребий, за тебъ и твоя ликъ студенъ; но знамъ, задъ слѣнчевия хребеть надница утрешния денъ.

Минава жътвата сама и дига тежкитъ ресници; единъ полюшнатъ аленъ макъ цѣлува златнитъ пшеници.

Стефанъ Станчевъ*)

ПРОЛЪТЬ

I

Звездите си на ранна пролѣтъ, една на друга си говорятъ:

Н. и прѣнахме елмазно злато, изъ планините, изъ полята.

Стопихме леднитъ покривки съ дѣхътъ на нашитъ усмивки.

И климнаха безбройни чашки кокичета съ вѣлшебни краски.

А въ клюнъ понесе малко птиче кѣмъ настъ първинкото кокиче...

II

Пакъ се върна бѣлата луна, сѫщитъ звезди сѫ на нѣбето. Плиска се вѣлна подиръ вѣлна и една и сѫщо е морето.

Съ топли и познати думи пѣй пролѣтния вѣтъ на пушата, че една и сѫща мисъл зрѣй и спива съ радости сърдцата.

Оросява първитъ цветя, плакне съ медовина свежи устни — въ синьото небе на пролѣтъта и оръль крилетъ ще отпусне...

III

Ти си моето първо момиче, като първото ранно кокиче.

*) Живѣе въ Бургасъ — уредникъ на тамошната градска библиотека. Издалъ е до сега стихотворни сбирки: „Поломена стрѣлка“, и „Тракийски пѣсни“. Единъ отъ най-надеждните поети на провинцията.

СКИТНИКЪ

Димитъръ Загорски*

СКИТНИКЪ

Mайко моя, свидна мѣченице,

не проклини свой синъ

невѣренъ,

че безъ туй на тѣжна вѣролюбие

менъ ме следвай споменитъ

черни.

Три години скитникъ, воленъ

ходицъ,

Орлови криле нашире разперилъ,

изъ незнайни друмища

пребродихъ

Нигде майко отдихъ не

намѣрихъ.

Знамъ, раздипля мѣжката ти гънки

И гори ти на сърдцето рана,

че не слушахъ клетви и

придумки

та подъ роденъ покривъ да

остана.

Да потъна въ дѣлничнитъ

грижи

покрай свои, близки и другари

и подъ склучената стара хижка

чѣсъ да чакамъ сetenъ да удари...

Волна пѣсенъ въ клетка се не

спира,

Лжъ отроненъ тѣне ли вѣвъ

мракъ?

та и скитникъ отдихъ да намира

тѣмъ кждето бащинъ домъ го

чака,

Три години воленъ скитникъ ходи
Тежки клетви ми душата лошъ-
катъ,

Три години ористъ черна вода
За другарка горда, непослушна,

Заранъ мене никой не изпраща
Съ леки стѣжки, плахи и чев-
рѣсти,

Нито вечеръ либе ме посреща
Менъ да гали съ тѣнкитъ си
пѣсти.

Скжъ познайникъ порти не
отвори,

Та отъ путь прашенъ и безъ-
краенъ

Да намѣри пристанъ и отмора
Самъ-самичекъ скитника не
знаенъ.

Нигде мене никой не прилага
Да ми какъ две сладки

думи,

Ни звездата нѣкаква срѣдъ

мрака

Да проблѣсне надъ безкрайни

думи...

Опустѣла моята младостъ ронна,
И на любе свидно чернитъ
кѣдрици,

Неспокоенъ пакъ ще си остана

Боленъ скитникъ, като волна

птица.

Димитъръ Сотировъ*

Изъ „Вечери надъ човѣчество“

Не ще забравя нивга улицата
съсъ оня камененъ затворъ,
не чезнете предъ моя взоръ,
вий, спом

неминуемо се налагаше на цѣлото отдѣление, дветѣ момчета изпъквали предъ всички ученици и ученички рѣзко съ своята знания и по-раншна подготвка, добита дома имъ, гдето родителите имъ полагаха особенни грижи за образоването имъ.

Нѣкакво признато отъ всички други превъздъхство се носеше надъ отдѣлението или класе, когато трѣбаше да бѫдатъ испитвани Божанъ или Грозданъ.

А попиташе ли учителятъ при нѣкой новъ урокъ за нѣкой предметъ или знание, кое то тепърва ще трѣбва да се научи, то само тѣ двата щѣха го знаятъ. И така очудваша другаритѣ си и печеляха уважение. Въ игритѣ бѣха все наедно и си помогаха, като добри братя.

Слѣдъ свършване на гимназията наедно заминаха за чужбина за да следватъ въ университетъ.

Годинитѣ отхвърляха назадъ споменитѣ на една едва изживѣна действителностъ и вълнитѣ на живота мѣтаха житейскитѣ лодки на двамата другари.

Понѣкога тѣ се загубваха отъ погледа ми. По-често срещахъ Гроздана. Той умѣше по-лесно и по здраво да гребе. И по гребенитѣ на обществено течението по-често се виждаше неговата лодка.

Чуваше се, че прави голѣмъ напредъкъ въ службата си и скоро получи едно важно място въ представителство на страната въ чужбина.

Името му на писател се носеше отъ уста на уста и въ негово лице виждаха единъ голѣмъ български художникъ на словото. А и въ обществени почини той биваше често единъ отъ първите.

Виждахъ ли Божанъ?

Да.

Прозъ войната, въ униформа, нѣде въ Албания, следъ войната въ единъ южнобългарски градъ като сѫдия и после веднажъ въ родното ни място, доста опечаленъ и бедно облѣченъ. Слѣдъ това го загубихъ и дори не чувахъ нищо за него.

Тая година се заехъ съ работа въ района на варненското пристанище и почти всѣки денъ слизахъ тамъ да уреждамъ подробнотѣ по едно предприятие. Влѣзохъ въ връзка съ подкари, рибари и моряци.

Единъ денъ единъ отъ тѣхъ ми разправи, че отъ скоро време единъ страненъ човѣкъ, съ прошарени коси, поокъсанъ въ облѣклото, идвашъ всѣки денъ на „английската скеля“ тамъ гдѣ липованци са рибари изтеглятъ своите лодки и мрежи на брѣга, сѣдалъ до бара на „Яхътъ клубъ“, облѣгалъ се хубаво, мълчъ и по цѣли часове гледашъ на вѣтре въ морето. Не желаялъ да го-

вори съ никого, само отъ време на време, безъ да продумани дума, почерпвълъ нѣкого отъ работниците или рибари съ по нѣкая цигара.

Занинтересовахъ се за тоя особенъ човѣкъ. Една сутринъ рано слѣзохъ пакъ на пристанището. Отидохъ до браката на „Яхътъ клубъ“. Радостно се изненадахъ, като видяхъ въпросния човѣкъ. Единъ отъ подкарите ми кимна съ глава, въ знакъ, че това е именно човѣка, когото искамъ да видя.

Той седѣше неподвиженъ, погледътъ му бѣ вперенъ въ бѣлъскавата ивица море, освѣтена отъ слънчевите лъчи. Вгледахъ се добре въ лицето му. То ставаше постепенно по-бодро, по-свежо. Разтопената лава на слънцето извикваше по него отражението на скрито, избухващо очарование. Вѣтърътъ раздухаше косите. Гърдитѣ дишаха на дълбоко.

Още едно вторачване и азъ познахъ моя съученикъ Божанъ.

Изненадахъ се и сжевременно мѣжъ сви сърдцето ми. Той бѣ застарѣлъ; явно бѣ че прекарва дни на страдания и лишения. Отъ жизнерадостното и хубаво нѣвга момче, не бѣ останала ни една черта.

Не се доближихъ до него, не го заговорихъ. Разбрахъ, че той не желаетъ никой да го сумнава въ съзерцанието на тържествената утрината надъ мо-

рето, единствената му може би утѣха.

Врѣщахъ се наново въ града и на гарата купихъ вестникъ.

На първата страница бѣхъ за

втори пътъ изненаданъ. Про-

четохъ:

*) Роденъ и живущъ въ с. Щръклево, Русенско. Издалъ е „Морски пѣсни“ (1933). Сантименталните му морски импресии и статии върху изкуството издаватъ нѣжна, безкрайно чувствителна душа.

министъръ въ Атина е назначенъ досегашниятъ началникъ на протокола г. Грозданъ Асеновъ въ Г. Асеновъ ще заеме поста си къмъ срѣдата на месецъ. По долу бѣ и портретъ му: — свѣтълъ погледъ, дово ство и гордостъ.

КОЛОНА НА МЛАДИТЪ.

Петъръ Михайловъ

Малки поети въ проза

Часоветѣ на истината сѫ твърде къщи за да познаешъ чрезъ тѣхъ величието на Оня, който е на всѣкажде.

* * *

Храмътъ е порутенъ.
Тамъ въ руинитѣ му — азъ оставилъ земнитѣ си богатства и сега съмъ самъ. Не идвай при мене, Храмътъ е порутенъ.

* * *

Чувашъ ли?

Гласътъ на усамотението ме зове на покой. Тамъ искамъ азъ да се притуля — въ тишината на старосъята — за да чуя гласътъ на Оня, който ме зове. Ти остани. Тукъ е твърде примамливъ свѣтъ на живота. Има още да страдашъ — за да заслужишъ мистичния покой на бѣлоплавателните години. Тамъ азъ ще отредя място и за тебе — ако го заслужишъ. Чувашъ ли?

Гласътъ на усамотението ме зове на покой.

* * *

Когато азъ ти поднесохъ амфора пълна съ страданията на милионитѣ братя — за да се окажешъ въ него, дано тѣ преродя и така очистена да посрещнешъ новия денъ — ти разлѣ всичко и днесъ си пакъ онази, каквато бѣше, когато азъ ти поднесохъ . . .

* * *

На всѣкажде и всѣкога ти си оставашъ все пакъ — жена.

Когато заника разтеле вуала на вечерния покой, вслушай се въ тишината на молитвения часъ, за да чуешъ пѣсните на милионитѣ, които оплакватъ любовта.

* * *

Погледни въ прозореца.
По стъклата се удрятъ и умиратъ милиони муhi, — въ стремежа къмъ своята. Муhi сме и ние въ борбата съ живота. Раждаме се и вървимъ напредъ — милиони безъ цель и путь — и умираме, като муhi по бѣлътъ стъкла.

Погледни въ прозореца на живота — милиони муhi умиратъ безъ цель и путь.

* * *

Остави ме самъ.
Азъ искамъ да служа на всички, които сѫ родени отъ майка. Защото тѣ сѫ моите братя. Азъ искамъ да бѫда при тѣхъ.

Оставиме самъ.

* * *

Въ деня на твоя празникъ — азъ нищо не мога да ти поднеса — защото и одъра на който почивамъ — и той не е мой. Нищо друго нѣмамъ освенъ себе си. А ти не търсишъ човѣка. Ти търсишъ звънъ на златния телецъ. Ного обичашъ ти. Отмини по-нататъкъ. Тукъ при мене е само размисъль и страдане.

* * *

Каки ми майко, въ кой часъ на нощта ме роди?

Помнишъ ли?

Не ли въ черната минута преди петлите да пропея — за да пропждя седемтѣ вешници на живота? Коя отъ тѣхъ бѣше най близо до тебѣ, та ми отреди най-скжата прокоба — борба и страдание? Така азъ повече те обичамъ, защото такава е била волята на Оня, който е отредилъ най-голѣмата награда за мене, — борба и страдание.

Когато мѣжата на честния трудъ измори вашите мисции, въ нощта приюти тѣлата Ви за кошмаренъ сън — не очаквайте мои скърбни, бедни братя утрото на ношия денъ.

Влѣхвите, още въ полунощъ опѣха ношия Богъ.

* * *

Храмътъ е пустъ.
Страшно и блѣдно отекватъ жертвеникъ пѣсни на нерофанта. Защо сме само той и азъ?

Ей, мои морни братя, елате да се молимъ за смиръта на Бога.

Не чувствувате ли — той пакъ се роди.

* * *

Ще минатъ години.
И когато за отхождането ми възвестятъ чрезъ бавни, отмѣрени и тежки звуци, азъ знамъ, че нѣма да въздейхнешъ отъ болка — защото една верига ще се разкъса за да те освободи.

Тогава ти ще въздейхнешъ дълбоко — отъ радостъ . . .

* * *

Въ часа на заникъ, когато сѣнките се изгубятъ, ний ще седнемъ уморени отъ полския трудъ и ще слушаме биенето на хлопатарите, а въ покоя на вечерната джха на Оня, който е съ насъ — въ часа на заникъ . . .

* * *

Когато четката на времето посребри косата ми, ний ще седнемъ изморени единъ до другъ, а ти въ бляженно смирение ще слушашъ да ти говоря за Оня, който е въ насъ — когато четката на времето посребри косата ми . . .

* * *

Когато ти кажа: „Изправи челото си, слѣнчо скжси сѣнките на дърветата и тѣ показватъ пладне — на живота — трѣбва да си починемъ“ — тогава ти седни до менъ, разтвори книгата на живота и чети, чети страниците на миналото. Азъ ще слушамъ унесень въ него, а ти чети, чети страниците на миналото . . .

* * *

Навръстенъ бѣхъ още, когато дочухъ зовъти — зовъ за бранна жертва. И азъ дойдохъ предъ твоите двери родино — майко. И тамъ въ кръвна бранъ хилади твои чада паднаха въ полето на частъта. Ще бѫдемъ ли пакъ щастливи? Защото най първи сѫ снезико, които сложиха лобъ за тебе. Награда азъ не искамъ, защо съмъ твой синъ. Това е най-голѣмата ми награда, — да бѫда твой синъ.

* * *

На твоятъ езикъ говорятъ боговете.
Ти нѣма да склонишъ ресница — защото си безсмъртна.

Родина — майко!

Ив. Н. Банърджиевъ

ИСТИНСКАТА ЖЕНА

Ти ли си моя добра фея, която винаги въ трудни моменти ми помагашъ съ свѣтъ добри съвети. И действително това бѣше тя, влѣзла неусетно въ стаята, съ винаги милата си усмивка и тѣй важна и движуща се съ китна грация.

Да мили, това съмъ вѣзъ, твоятъ ржководителка, която винаги ти е давала съвети и то най-добри. Фатално за тебъ е било твоето непослушание, но сега, въ своята мѣжъ, взъ ще ти бѫда полезна и ще ти покажа истината.

Ти търсишъ жената. Истинската жена, която може да те ощастливи, да ти донесе истинска радост, по-силна отъ човѣшките страдания. Ти търсишъ душата, която може да проникне въ твоята душа, да се вгледа въ най-потайните й кжета, за да ти угоди. Ти търсишъ майката на твоите деца, която ще влѣе въ тѣзна та душа вашиятъ духъ, но поизтѣнченъ, съ чудното старане на художникъ ще създаде вашето азъ, но съ по нежна чека и съ по голѣмъ умѣлост.

Да, азъ търся жената, обрата на която се крие въ менъ, но дали тя притежава тия качества, — азъ незнай. Азъ се страхувамъ да я търся! Помогни ми, о! моя добра фея, да открия жената, истинската жена.

Да вървимъ тогава, ми каза тя. Прегърни ме, защото ще ти отнеса много далечъ.

Вънъ бѣше мразовита нощъ. Колко е студено простенахъ вѣзъ!

Потърпи малко, следъ малко ще бѫдемъ въ страната на вѣчното слънце, кждето природата е оливнена отъ чудното лѣто.

Слѣзохме въ една прекрасна долина близо до морето, кое то бѣлѣсте съ ослѣпителния блѣсъ на слънцето.

Наоколо портокалеви и лимонови дървета, отрупани съ плодъ, въ между тѣхъ девойки

Отливъ

Всѣки денъ палавитъ деца отъ бедните рибарски колиби съ скжсни турбички обхождатъ брѣга и морето: — Когато следъ прилива настѫпва отливъ.

Когато морето дълбоко издиша широка струя въздухъ отъ своите гър

съ кошници пъять страстни пъсни и събиращи плодовете.

Възехме въ единъ паркъ, който бъше много красивъ съ своите въковни дървета, цветя и морави. Но не това ме интересуваше тогава. И азъ я запитахъ съ възбуда. Къде е жената, която носи образа на моето азъ?

Тя е въ този дворецъ, който се вижда и сега ще излъзе въ парка.

За да ме разсъе тя ми показваше красотата на тази земя.

Зададе се по алеята една девойка, която вървеше съ леки и красиви крачки.

Моята фея ми пошепна: „Тази девойка е господарката на за мъка, — вгледай се добре и ще видишъ, че тя носи образа на твоето азъ“.

Действително тя бъше красива, съ чудна фигура и омайно лице. Нейните очи бъха по-сини отъ небето. Нейните коси бъха руси, съ чудни плави къдири.

О! тази е жената, истинската жена, която ще обичамъ, азъ! Тя е богата, красава и тъй нежна!

Моята фея се обърна къмъ девойката — господарка на замъка и й каза:

— Той носи вашиятъ образъ въ своето сърдце и копие повасъ. Искате ли да го ощастливите?

Но кой е той. Не е ли обикновенъ смъртъ? Безъ титла, известност и богатство.

О! такива личности, съ безславно име, безъ богатство, но ме застъгатъ. Азъ копия за рицаръ на славни подвизи. Азъ копия за именитъ мжъ. Азъ копия за богатство, което носи радости.

Моята фея ѝ обърна гърбъ, хвана ме подъ ръка и си оти дехме отъ парка.

„Тя, тази девойка е суетна и безъ сърдце. У нея нѣма привързаност и душата наистинската жена. Да бъгаме отъ тукъ“.

Наблизо край морето имаше красива вила, съ хубава градинка.

Феята ме въведе вътре въ градинката. Излъзе една девойка съ почти сѫщиятъ образъ, но съ лице на куртизанка.

Моята фея ми пошепна:

„Тази девойка е раздала плътски радости на много мжже, но всички я отбъгватъ, защото е продажна и безъ честь.“

Тя носи твоя образъ, но бъгай отъ нея, защото носи нещастие и позоръ.

Сега да се върнемъ въ твоя роденъ градъ — азъ ще ти покажа твоя образъ не въ багатство, не въ замъкъ, но съ честь!

Тя съ радостъ би се сгушула въ твоите прегръдки и би ти дала деса съ вашия духъ. Тамъ ти ще намършиш истинската жена.

Съ радостъ минахме къмъ моя роденъ градъ. Спрѣхме се предъ една скромна къща.

Тя живѣе тука, твоята избраница. Тя носи твоя образъ на твоето азъ, но тя ще те бича и ще бѫде готова да се жертвува за тебъ. Тя е твоята истинска жена, която ще бѫде щастлива отъ твоите ласки и винаги нежна къмъ тебъ.

Твоята мжка за прехрана тя ще ти облекчи съ нежната си усмивка и вѣрата въ тебъ.

Вземия! Азъ ти я давамъ въ даръ и бѫди щастливъ!

ЕДНА ПАКОСТЬ ЗД ЕЗИКА НИ

При едно по подробно и дълбоко вникване въ нашия културенъ и общественъ животъ, ще установимъ (констатирамъ), че българина възприема твърде лесно, често съ въодушевление (ентусиазъмъ) чуждите вънния — отрицателни и положителни.

Едно психологично вникване, обаче, въ тая особеност на българина, съответно (респективно) на интелигенцията, ще

ни увѣри, че това западно влияние е обикновено повърхностно, подражателско. А това е,

защото ние, като по некултуренъ народъ, съ своето подражание се голямъ (парадиграмъ), че ужъ сме наравно съ

западния европеецъ. Изобщо това леко подражание се е отразило върху прихологията на интелигента ни; той по-вече се

голямъ (парадигра) и подражава, отколкото е дълбокъ,

начетенъ и разсъдливъ водачъ на народа си. Даже единъ нашъ

есенъ (писателъ на къси

философски и литературни

въпроси, описи — речникъ на

Ст. Младеновъ, стр. 186), в

именно г. професоръ Г. Гълъбовъ отива твърде далечъ въ

своите заключения: „Изобщо

взето, българскиятъ интели

гентъ не е мислещо сѫщество.

Не обича да мисли, защото,

както изглежда, мисленето е

съпроведено съ мяка за

мозъка му“...

На тая повърхностност и голямъ се дължатъ много

пакости, които съ се загнъздили въ нашия общественъ и

културенъ животъ. Една отъ

пакости е възприението предъ чуждите, които пра-

вятъ нашата хубава речь и

писменостъ, неясни, тромави,

неточни...

Чуждите употребяватъ най-

вече тия, който искатъ да ми-

натъ за интелигенти съ „евро-

пейски духъ и култура“! Тия

свои качества, навѣрно, тъ не

могатъ да покажатъ по другъ

начинъ! Макаръ, че за хиляди

чуждите си иматъ точни и зву-

чи български думи, предпочитатъ,

по казаниятъ горе причини,

неясните за широкия кръгъ

слушатели и читатели чуждите.

Това поклонничество е станало

повсемътно явление и се от-

разява твърде неблагоприятно

за речта и писмеността ни,

тъ като ги отдалечава отъ

говора на българския народъ.

Не може читателя съ речникъ

въ ръка да чете полуългар

ското изключено писмо на „евро-

пейския“ интелигентия.

Другъ е въпросътъ, ако ние съ

махме свои думи, както е случа

съ нѣкой научни термини и

имена на технически изобрете-

ния.

Известия борецъ за родна

глава... сякашъ пробудена отъ

сънъ, погледнахъ насоколо...

— Помогни имъ, помогни имъ,

— шумъха бороветъ и елхитъ.

— Прости имъ, прости имъ!

— ми напечатахъ всъкъ клонче,

всъка вѣйка...

Тутакси, нѣкакъ страшно

зашумъ и гората. Кукувица за-

пътъ стъздъ рѣкичката.

Изтичъзъ бързо до пропа-

стъта. Повдигнахъ майката и

сина отъ земята...

Поднесохъ имъ съ шепа вода

отъ близкия бистъръ ручей...

капнахъ бъли сълзи въ слъпите

имъ очи.. после въ кърва-

витъ рани...

— Коя си ти, бѫди благо-

словена! каза съ треперящъ

гласъ майката.

— Азъ съмъ твя, която пре-

чиства мжтната съвестъ...

Азъ нося миръ и щастие всрѣдъ хо-

риата...

— Какъ е твоето свѣтло име?

— Азъ съмъ Благовестъ!

— Азъ съмъ прошката.

речъ, г. проф. Ст. Младеновъ подкрепенътъ не малко наши писатели и езиковедци (проф. А. Т. Баланъ, Ст. П. Василевъ и др., които въ хубавото списание „Родна речь“ вече осма година се борятъ за българска ясна и чиста речь), та въ една своя статия (сп. „Родна речь“) професора назва: „Злоупотребата съ чужди думи е лошъ признакъ, признакъ на недостатъчно умствено и нравствено образование, на недоученост и на лоша отхрана, при която само, човѣкъ може да се срами отъ своите родители и отъ тяхния езикъ“.

Много често тия поклонници изпадатъ въ смѣши положение, подобно на Александър „Бай Ганю“, като слагатъ не на място „чуждинска смѣсть“, както се изразява професоръ Младеновъ.

Особено много чуждици се срещатъ изъ вестниците и списания. Освенъ на изтъкнатите причини, това се дължи още и на бързина, на лошъ преводъ (нашите ежедневни вестници се списватъ ¼ съ преводни работи) и на недостатъчно познаване на езика ни. Поф. Гавр. И. Кацаровъ намира особенъ грѣхъ на вестниците въ употребата на чуждици и неправилни изрази.

За да пояснимъ и конкретизираме нашите мисли, ще предадемъ нѣкои общоупотребяеми чужди думи, съ които не малко българи обичатъ да си служатъ: структура — устройство; база — основа; експозиция — изложение; пледирамъ — защищавамъ; кауза — дѣло; любимъ — възлюбенъ; концепция — схващане; инструкции — наставление; конвенция — спогодба; функционирано — сгъстено; аргументъ — доказателство; имитация — подражание; ресоръ — ведомство; игнорирамъ — пренебрегвамъ; спортъ — износъ; корупция — поквара; примитивъ — първобитъ; абсурдъ — измислица; активенъ — деятеленъ; агресивенъ — нападателенъ; органиченъ — дързъкъ; прийомъ — похватъ и мн. др.

Проф. др. Стефанъ Младеновъ въ своя речникъ („Хемусъ“) е извѣкаль надъ 8000 чуждици, които, кога по рѣдко, се употребяватъ отъ образовани, полуобразовани и съвсемъ необразовани люде.

Много жалъ е напримѣръ, че нашиятъ критики, философски писатели и стопански деятели, почти всѣкога пълнятъ писаниета съ съчленени съ чуждици, макаръ, че за много и много понятия си иматъ хубави български думи; съ това само правятъ стила си мяжно разбираемъ и съчинянието имъ не могатъ да изигратъ тая роля, която авторите си поставятъ.

Наистина несъзнателно се употребяватъ отъ всички ни чужди думи, които съ добили у насъ вече гражданственост.

Това не е толкова опасно и за украсъ. Лошо е, когато нарочно търсимъ чужди замѣстници на български думи, за да изтъкнемъ своята „ученостъ“. А най-често, въмѣсто това, ставаме смѣши, както героя на Михаилъ Георгиевъ — Пенчо

Инж. химикъ: Д. Поповъ

ВИДЕНО И ЧУТО

Пътувахъ по презбалканската линия. Въ Ст. Загора ведъше дъждъ. Въ долината при Туло-во и Джово ръмъшъ, а въ Балкана пълпъхъ мъглите къмъ върховете на планината. Владът профучаваше през тунелите и размъсваше парата си съ мъглата. На гара Кръстецъ подухаща вътъръ, а следъ Бъзовецъ свѣтна слънце: топло и приятно, макаръ че бѣше декемврий. По северните склони на планината се бѣха видигали мъглите и отлетѣли къмъ върховете. Гората бѣ свѣтнала като презъ ранна пролѣтъ. Всички пътници залепнаха по про-зорците. Човѣкъ неволно търсеше между горите хрести на линията цъвнения кукурякъ. Треньти летѣше надолу. Стигахме Плачковци. Селото, както бѣ окъпано въ свѣтлини, пра-веше впечатление съ своите хубави и високи къщи и хотели, съ църквата въ срѣдата, на хубаво, чисто швейцарско градче. Следъ престоя тренът пакъ полетѣ покрай рѣката на-долу изъ живописната долина. Наближихме красавата Трѣвна. Въ самото начало на градеца се вижда фабриченъ куминъ, а по-нататъкъ къмъ срѣдата се извишава търде високия желъзобетоненъ куминъ на електрическата централа. Горе се вижда корпуса на текстилната фабрика. На гарата липса обикновеното оживление презъ курортния сезонъ.

При насъ, отъ тукъ се качиха двама пътници. Както се разбрахме отпосле, единиятъ бѣше фабриканъ отъ Трѣвна, а другия инженеръ отъ Министерството на съобщенията, командированъ по работа изъ този край. Заприказвахме се за времето, пътуването и пр.

Заговорихме за Трѣвна. Азъ запитахъ за фабричните кумини които видѣхъ. Фабриканта ми обясни, че първиятъ е билъ на малка фабрика за мармлади и компоти, а голѣмия на електрическата централа. Освенъ текстилната фабрика за вълнени платове, имало още една малка за копринени издѣлия. „Тия фабрики даватъ най-много препитание на трѣвненци, добави той. Ако не бѣха тѣ, голѣма част отъ жителите на града трѣбаше да търсятъ другаде прехрана“.

Както му е реда, отъ единъ въпросъ минахме къмъ другъ. Показа се нѣкакво шосе и фабрикантъ ни разправи, че сутринта е билъ въ Габрово и съ автомобилъ дошълъ до Трѣвна и то за тройно по крат-

ративни, финансова, здравни, семеяна и общественна педагогия, санитарна – здравеопазване и др., ще се възпитаватъ гражданинъ за новото кооперативно общество.

За формирането на едно по-високо културно отношение у българскиятъ кооператори къмъ проявите да остане общественияни животъ, да се установи нови начини, възприетъ отъ нащите сточнични кооперативи на сближаване кооператорите съ дѣлото на българския театъръ, кѫдето се творятъ духовни ценности, отразяващи българския битъ. Кооперативите да ангажирватъ за членовете си безплатно спектакли.

Сѫщо така една друга грижа сѫздаването на детските градини и ученическите кооп-ративни общества.

Още по-наложителни и не-обходими сѫ честитъ срещи и конференции на по-будните и дейни членове въ отдалените кооперативи, отразяващи идеологията на едно благородно и човѣчно дѣло, каквото е копнежът на свѣтовната коопера-ция – миръ и благоденствие за всички хора на земята.

*) За щастие, тая идея е вече осъществена. Фабриката е вече купена отъ държавата и трѣбва да работи отъ началото на мартъ.

на концесии при строго опредѣлени предварително цени въ задължението, концесионерът да поддържа постояненъ рейсъ.

Огъ автомобилът се заговорихме за горивото имъ, а отъ него – за родното гориво. Попитахме инженера, какво става съ тоя въпросъ, който отдавна е подиганъ у насъ. Той ни отговори, че съ този въпросъ нищо не се прави, защото той не бѣше още достатъчно проученъ. Изглеждаше, че леко е погледнато на него. Инженерът бѣше младъ човѣкъ. Мене ми се струва, че той не е запознатъ добре съ този въпросъ. Въпросътъ за родното гориво не е скрошенъ. Нито пъкъ не е непроучаванъ. Още преди десетина години се правиха опити по начинъ на нѣкои останали фабрики, за каране моторите съ 96% денатурина спиртъ. Дори се съмнатаха тогава тия опити за доста сполучливи, особено следъ присъстването имъ съ 20% съ бензинъ и боядисване съ боя, за лесно разпознаване. Министерството, за да насърди употребата на това гориво, намали значително акциза на спирта, за да се получи конкуренто-способно гориво. За проучване въпроса, бѣ коман-диранъ химика Дръ Петковъ въ странство. Практически резултатъ тая мѣрка не даде. Акцизътъ на спирта пакъ бѣ повишена. Но въ това време въ странство минаха къмъ абсолютния спиртъ. Нѣкои наши спиртни фабрики бѣха нагодени за това производство. И въпростътъ се смѣташе на-зрѣлъ достатъчно, за да се премине къмъ употребата на това гориво, отъ което щѣха да се спестятъ доста чужди девизи и щеше да се създаде работа на спиртните фабрики, които отдавна вече не работятъ.

Отъ въпроса живо се интересуващъ и съюза на химиците въ България. На единъ конгресъ на съюза преди 3–4 години се чете специаленъ рефератъ за родното гориво. Въ него се изнесе, че въпростътъ на западъ е достатъчно проученъ и вече отдавна се употребява смѣсътъ отъ спиртъ и бензинъ. Въ нѣкои страни дори, както е въ Италия, бензинътъ е съвършено измѣненъ отъ нѣкакъвъ мѣстенъ препараторъ, чийто съставъ се не знае. Управителниятъ съветъ на съюза е ходилъ и въ съответните министерства да настоява за по-скорошното замѣняване на бензина съ родното гориво.

Въ Варненския конгресъ на съюза – презъ лѣтото на 1933 година, бѣ запитанъ председателя професоръ А. Златаровъ, какво е направено отъ страна на съюза за под-тикването на въпроса. Отговорътъ е билъ винаги благоприятъ отъ мѣродавна страна, но никога не сѫ предприемани сериозни мѣрки за налагането на това гориво, защото изглежда, че то ще трѣба да се наложи най-после, въпрѣки големите противодействия отъ нѣкоже.

Нека не се забравя, че въ страните безъ минерални мислакато на насъ, отдавна и непрестанно работятъ за замѣнянето на скъпите чужди минерални масла съ горива отъ мѣстенъ произходъ. Стигна се вече до газоженни мотори, поддържани съ дърва и каменни въглища за камионите и тежките коли, а ние все още употребяваме скъпи масла, безъ да съмѣмъ да нарушимъ рутината.

Ние да не чакаме въ България да се свършатъ по съвета мимералните масла, че тогава да преминемъ къмъ гориво отъ мѣстенъ произходъ въ моторите!

На гарата Г.-Орѣховица се раздѣлихъ съ моите приятни събеседници.

А. Байчевъ.

ПРОИЗХОДЪ НА ТЕАТЪРА И ЗНАЧЕНИЕТО МУ
Изминаха се по-вече отъ 2000 години отъ като рухна древния Елада подъ натиска на варвар-верското оржие, а всички творения на Елините още сѫ живи за насъ. Безспорно, народите, дошли отъ дълбочините на Азия и се заселили върху развалините на древния миръ, не сѫ могли изведножъ, вследствие своята некултурност, да възприематъ туй, че е създъвъ античния миръ и сѫ били нужни столѣтия, што всичко по-добро отъ античната култура да възкръсне изново. Античното изкуство било асимилирано отъ новата възраждаща се цивилизация и по тия начинъ намѣрило е новъ изразъ въ животъ.

Ние ще се спремъ на едно отъ изкуствата театъра, идеята на който завещаха на човѣчество старите елини, и ще се поможчимъ да пояснимъ произхода и значението му.

Древне-гръцкиятъ театъръ изникна върху почвата на религиозните обреди, съпроводящи празненствата въ честь на Вакха Дионисия. Вакхъ е древне гръцки богъ на виното, синъ на Юпитера, господъръ на Олимпъ. Гърците наречали Вакха – Дионисосъ. Той се почиталъ у гърците като богъ на плодородието и като покровителъ на винодѣлието. Празненствата въ честь на Дионисия сѫ се извършвали презъ есената, и презъ пролѣтната. Презъ есената, когато природата за мира, почитателътъ на Дионисия го представлявалъ на съмнението, да следи за развитието основната идея на писателя, логично да свърза отдалените части на последната, да предугажда бѫдещето. На късо казано: тий или иначе, да възбужда дейността на разсѫдъка. Всички факти, вземани ли сѫ тѣ изъ всѣкидневния животъ, или пъкъ сѫ извлечени изъ дълбочината на историческото минало, съ дълга върволяца преминаватъ предъ очите на зрителя и заставатъ да се ориентира въ тѣхъ, обогатявайки го съ опита и разширявайки умствената му хоризонтъ.

Но често разсѫдъната дейност на зрителя съответствува на известно чувство, известно настроение. Въ туй време, когато разсѫдъкътъ обмисля, кое е добро, кое е лошо въ постежки на наличността, извадена на сцена, въ душата на зрителя се подига цѣла бура отъ негодувания, злоба, или напротивъ, обладава го чувство на радостъ, веселие, даване широкъ просторъ на неубузданите страсти. На тия празненства се е стичало грамадно множество Елини. Празненството се е извършвало съ тържествено шествие чрезъ скачане и пѣсни. Впоследствие програмата на празненствата почнали малко по-малко да измѣнятъ, като вмѣжвали въ съдържанието на вакханалиите по-вече изкуство и художественостъ, тий че въ IV и V в. в. до Христо виждаме, вмѣсто безпорядъчно шествие съ скачане и пѣсни, игра на високо художествени драматични писети, излѣзли изъ подъ перото на такива велики драматурзи, като Софокла, Ескила, Европида и др. Тий театъръ е почналъ отъ страна на съюза за под-тикването на въпроса. Отговорътъ е билъ винаги благоприятъ отъ мѣродавна страна, но никога не сѫ предприемани сериозни мѣрки за налагането на това гориво, защото изглежда, че то ще трѣба да се наложи най-после, въпрѣки големите противодействия отъ нѣкоже.

Огъ есенниятъ дионисий е произлѣзътъ траєдилътъ, а отъ пролѣтните – комедията.

На западъ, въ срѣдата на срѣдните вѣкове, църквата е станала люлка на ново театрално изкуство: отъ църковните литеургични пѣсни малко по-малко се развила духовна драма съ религиозно съдържание и носи характеръ на мистерии, които отначало сѫ изпълнявани отъ духовни лица, църковни служители смѣсени хорове, монаси, прислужници и пр., а впоследствие почнали да взематъ участие и миряне. А по-после изпълнението на мистерии станови сѫ народни отъ другари, братства и общества. Най-сетне не театъръ въ наше време достигна най-високото си раз развитие, както въ отношение на техниката, тий сѫщо и въ видовете драматични произведения.

Какво е било значението на театъра? Въ Гърция, въ пръвите степени на своеото развитие, е станалъ изъ факторите, които се коренятъ въ самата природа на човѣка. Истинското значение на театъра се заключава въ развитието на умствената, нравствената и естетична страна на човѣшкото сѫщество, макаръ да се намиратъ писети, които действуватъ деморализирано върху душата на човѣка. По-добъръ родъ театъръ се характеризира, че е лишенъ отъ писета на изящното, истинско художествено, даже и не може да бѫде нареченъ театъръ въ сегашния смисъ на думата.

на общественото развитие, разпространявайки въ народа религиозни социално-етични понятия и обединявайки разнобрзни слоеве на населението отъ градовете и селата.

Тий като въ Еленския миръ ролята на цементъ, който свързвалъ отдалените племена въ една нация, играла, главно, религиозна, въ религиозното чувство – патриотизма. Ето защо сценничните игри въ честь на Дионисиятъ празненства били предметъ не на частни лица, а на цѣлата нация, Държавата и гражданинътъ, които вземали върху си обязанността да устройватъ народни зрелища, ползували съ голяма почта и уважение като лица, упълномощени отъ държавата да действуватъ въ интересите на цѣлата нация.

Театърътъ е получилъ правилното си устройство въ драматични представления у древния Гърция, въ малко по-късно въ древния Римъ. Предписвани и известни задачи на сценично-изкуство, ние имаме предъвидъ влиянието върху разви-тието на умствената, нравствената и естетична страна на човѣшкото чувство. Възпитателното значение на театра въ това отношение не подлежи на съмнение. Гледайки на сцена високо художествена писета, зрителятъ преди всичко е поставенъ въ необходимостъ да следи за развитието основната идея на писетата, логично да свърза отдалените части на последната, да предугажда бѫдещето. На късо казано: тий или иначе, да възбужда дейността на разсѫдъка. Всички факти, вземани ли сѫ тѣ изъ всѣкидневния животъ, или пъкъ сѫ извлечени изъ дълбочината на историческото минало, съ дълга върволяца преминаватъ предъ очите на зрителя и заставатъ да се ориентира въ тѣхъ, обогатявайки го съ опита и разширявайки умствената му хоризонтъ. Но често разсѫдъната дейност на зрителя съответствува на известно чувство, известно настроение. Въ туй време, когато разсѫдъкътъ обмисля, кое е добро, кое е лошо въ постежки на наличността, извадена на сцена, въ душата на зрителя се подига цѣла бура отъ негодувания, злоба, или напротивъ, обладава го чувство на радостъ, веселие, даване широкъ просторъ на неубузданите страсти. На тия празненства се е стичало грамадно множество Елини. Празненството се е извършвало съ тържествено шествие чрезъ скачане и пѣсни. Впоследствие програмата на празненствата почнали малко по-малко да измѣнятъ, като вмѣжвали въ съдържанието на вакханалиите по-вече изкуство и художественостъ, тий че въ IV и V в. в. до Христо виждаме, вмѣсто безпорядъчно шествие съ скачане и пѣсни, игра на високо художествени драматични писети, излѣзли изъ подъ перото на такива велики драматурзи, като Софокла, Ескила, Европида и др. Тий театъръ е почналъ отъ страна на съюза за под-тикването на въпроса. Отговорътъ е билъ винаги благоприятъ отъ мѣродавна страна, но никога не сѫ предприемани сериозни мѣрки за налагането на това гориво, защото изглежда, че то ще трѣба да се наложи най-после, въпрѣки големите противодействия отъ нѣкоже.

Огъ есенниятъ дионисий е произлѣзътъ траєдилътъ, а отъ пролѣтните – комедията.

На западъ, въ срѣдата на срѣдните вѣкове, църквата е станала люлка на ново театрално изкуство: отъ църковните смѣсени хорове, монаси, прислужници и пр., а впоследствие почнали да взематъ участие и миряне. А по-после изпълнението на мистерии станови сѫ народни отъ другари, братства и общества. Най-сетне не театъръ въ наше време достигна най-високото си развитие, както въ отношение на техниката, тий сѫщо и въ видовете драматични произведения.

Какво е било значението на театъра? Въ Гърция, въ пръвите степени на своеото развитие, е станалъ изъ факторите, които се коренятъ въ самата природа на човѣка. Истинското значение на театъра се заключава въ развитието на умствената, нравствената и естетична страна на човѣшкото сѫщество, макаръ да се намиратъ писети, които действуватъ деморализирано върху душата на човѣка. По-добъръ родъ театъръ се характеризира, че е лишенъ отъ писета на изящното, истинско художествено, даже и не може да бѫде нареченъ театъръ въ сегашния смисъ на думата.

ДВА КОНЦЕРТА ВЪ ВАРНА

На 15 мартъ т.г. струнниятъ буржестър при флота на Него-
в величества изнесе симфониченъ концертъ, който бѣ ис-
тинско музикално тържество и це остане паметенъ за Варна.

Великолепниятъ Варненски общщински театъръ бѣ препъл-
ненъ отъ отбрана публика.

При феерична обстановка флотския оркестъръ замаше
тлично декорираната съ палми сцена.

Изпълнени бѣха: *Славянския марш* отъ Чайковски, —
H. no II симфония отъ Ф. Шубертъ, *Симфонична картина* отъ
Мусоргский и *Тракийски танци* отъ П. Стайновъ.

Въ концерта взема участие, като солистка — даровитата пианистка.

Георги Поповъ

доказа пакъ своите дири-
гентски способности. Въ всич-
ки изнесени музикални твор-
би пролича неговата строга
динамична прецизност, гри-
ливо познаване и предаване
партитурата. Въобще той про-
яви своите качества на дири-
гентъ съ голъма музикална
ерудиция.

Втори бележитъ концертъ бѣ
изнесен на 7 априлъ т.г. пакъ
въ Варненския Общински театъръ
при участието на по широкъ
кръгъ музикални сили.

Изпълнени бѣха: *Маршъ на
Radio Варна и Раковата* — ко-
мична каната, изпълнени отъ
катедралния хоръ и струнния
оркестъръ на флота подъ дири-
гентството на автора

(Следва отъ 2-ра стр.)

нота и широта, дали за коопера-
рацията не съ изписани ръчи-
мастило? Дали за превъзпита-
ния на народа въ духъ на гра-
жданственост и държавност
не съ изнасяни най хубави сло-
ва и издържани статии? Дали
всички стопански въпроси не
съ третирани съ най-голъма
вещина и усърдие? И коя ли
област не е застъпана, щомъ е
било явно, че това ще е отъ
полза за народните слоеве, за
селянина, защото нашата страна
е въпреки селска?

Е, добре! Дълго на провин-
циалния печат и вчера, и днесъ
е все това! И когато една же-
лъзна спирачка препречи пътя
на рушението и отрицанието;
когато зарави народни сили
искат да дадатъ пътъ на стра-
ната къмъ просторите на едно
също и красиво бѫдаше, —
ние заявяваме, че сме пакъ на
пътъ съ удадени усилия и
материални жертви на работи-
тели за родната култура, за
превъзпитание на народните

маси за изграждането на една
велика и мощна възраждаща
се България. При групирани,
обаче, на умствените работни-
ци, ние желаемъ, молимъ и
искаме да ни се даде съответ-
ното място, за да давамъ вси
ко, че можемъ, за онай кра-
сива земя, що ни е родила и
откърмила. Това го правимъ не
отъ егоистични стремежи, а
отъ съзванието, че въ градежа
на една великолепна сграда и
малките и груби работници
вършватъ една полезна работа,
въ която никой не може да ги
замъни напълно.

Вавилонската кула въ древ-
ността не бѣ изградена, пора-
ди „разбъркане възникъ“. Нека
се надъваме, че сградата на
нова България ще бѫде изгра-
дена съ общи усилия, въ който
градежъ ние претендиримъ да
имаме, и по правъ и по до-
стойнство, свое то място.

Вавилонската кула въ древ-
ността не бѣ изградена, пора-
ди „разбъркане възникъ“. Нека
се надъваме, че сградата на
нова България ще бѫде изгра-
дена съ общи усилия, въ който
градежъ ние претендиримъ да
имаме, и по правъ и по до-
стойнство, свое то място.

Александъръ Кръстевъ

всесъвестенъ и безсъмъртенъ
авторъ на марша *Добруджан-
ски край*.

Все отъ същия композиторъ
изпълнени бѣха: отъ гжа Табакова — колоратурно спорто:

Що ме мячиш дуо *Лю и Рад-*

кина майка и пакъ отъ катед-

ралния хоръ: Да бъга либе и

Македонски пъски.

Известната на варненци пия-

нистка, г-ца Линка Сокерова

изпълни великолепна концертъ

на парафраза изъ операта Ев-

гений Онегинъ.

Гда Найденовъ, Янишевски

и Коенъ изпълниха клавирно

трио *B dir* отъ Бетховенъ въ

което положителната техника и

сигурност въ владение пияното

на първия изпълнен ярко.

И въ този втори концертъ

струнния флотски оркестъръ,

подъ вешата диригентска пал-

ка на маestro Георги Поповъ,

пролича и подчертка за лишенъ

пътъ, че държи първенство,

като разсадникъ на музикална

култура.

Б. Доброполски

Борисъ Сакжзовъ

Езикъ на вестниците

Ковачева бѣ наградена съ бур-
жестъръ при флота на Него-
в величества, изнесе симфо-
ниченъ концертъ, който бѣ ис-
тинско музикално тържество и це остане паметенъ за Варна.

Капелмайсторът на флотата на Н. Величество

може би въ никака книжовна област езикътъ не е билъ тъй върно мѣрило — огледало на обществените нрави, както езикътъ на вестниците. Защото вестникътъ — обществено политическиятъ вестникъ — е преди всичко органъ на ежедневността въ живота, на обществено политическиятъ отношения и интереси, които съ ту въ миролюбиво съприкоснение, ту въ непримирима борба за надмошие. Именно отъ състоянието на тая област на живота — тиха или кипяща буйна — зависи и нейния словесенъ изразъ въ печата — езикътъ на вестниците.

Въ миналото — изтеклото далечно време, когато бавно, но мощно се издигаше еснафското ни съсловие, когато обществените отношения не бѣха тъй рѣзко противоречиви поради общия националенъ подемъ, тогава и езикътъ на българския вестникъ бил езикъ до стоянъ и благороденъ. Нито един думи или изречения — неприлични, обидни, скверни. Цѣлятъ нашъ тогавашенъ Цариградски печатъ дишеше благочестиви думи, хулилени фрази и прозвища геври и пр., които само партизанско оплобление и душевна пошлостъ могатъ да родятъ.

Защо всичко това е било такъ?

Защото ние сме расли въ една среда — робска въ миналото и полукультурна въ същността — среда, въ която личните интереси и отношения натискатъ обществените — даже въ върховни моменти на обществен и националенъ подемъ. Ние и досега сме въ състояние да охулимъ единъ издигнатъ нашъ човѣкъ съ сѫщътъ нѣкогашни думи: „Не го ли знаемъ чий синъ е и какъвъ бѣше, когато ходеше по риза? Какво ходи да ни се пери и надига...“

И досега ние, когато интереса или честолюбието ни бѫдватъ засегнати, диримъ и задържавимъ най правдивите уста по единъ разваленъ зѣбъ, по единъ кирливо място, макаръ на подчинение и чинопочитание, и да имаме много повече по-съзнателни промъквания въ езика, създавани отъ словесните обращения между

други. Особено това ярко залича, когато емиграционния печатъ на хъшовскиятъ среди въ Влашко и на всички други недоволници отъ робския ни животъ загърмя за обществена свобода, бунтъ и революция. Тогава именно се замѣтаха обидните думи, станали исторически — „игранчайковци“, „чакъги“ — отъ страна на Цариградъ, и „корбаджии и геднини“, „турки съмбаси“ и пр., отъ страна на Букурешъ и Браилъ.

И зареди се цѣла фаланга отъ язвителни епитети, сравнения и хиперболи, които отъ вестникарските колони преминаха дори и въ белетристиката и поезията.

Следътъ освобождението ни тия словесни оскърбления чрезъ печата отново бѣха пуснати въ ходъ най напредъ, безъ съмнение, отъ вестникарите на рошавия либерализъмъ — епигони на хъшовския жаргънъ. Майсторите бѣха покойните на Захари Стояновъ и Димитър Петковъ, а следъ тяхъ — втори и трети.

Наредъ съ терминология, като „черни души“, „блудомизи“, „матрешки тръни“ и др., отнасящи се къмъ цѣли обществено политически течения, наизкачаха и рой прѣкори и зачакки къмъ отдѣлни лица, които, направо се вземаха отъ улицата и кръчмите и се редяха въ вестникарските колони. Увлечението отиде дотгъмъ, че бѣха рѣдки и порнографически изрази.

По-късно, когато на политическа аrena се появиха течения и съ социално съдържание дностите въ

яностите на улицата; съ душата си тя винаги и всѣкажде го съпровожда и когато то порастне: въ висшата школа, въ казармата, при всѣка жизнена стъпка въ живота. Нейните съвети съ най-ценни, безпристрастни, ржководени само отъ негово добро.

Майчината — любовъ винаги беззаветна и безкористна — съ преданост, всѣкога бди, надъ скъпата „главичка“ — тя не познава възрастъ, която да й внущи спокойствие за сѫдбата на рожбата й, особено по време на болестъ, беда, нещастие. Майката само остава единственъ най-дърпливъ и върънъ другъ, готовъ вина ги да се жертвува за роденото отъ нея. За майчиното сърце нѣма никога покой, даже и когато нейната рожба е здрава и добре; — тогава тя се тревожи за „утре“ повече тъй неизвестно. Когато майката умре, тя впива сетеъ погледъ въ милитъ черти на скъпо чедо, или до последни сили притиска портрета на отсѫтствуващото до замиращото си сърце. Колко благородна и беззаветна е великата майчина любовъ, която всичко свое дава, безъ да иска нѣщо за себе си! Колко страдания ѝ причинява тя! . И какъ се отплащаме ние на майката? — въ повечето случаи съ: пренебрѣжение, неблагодарност, откънение и досада! .

Нека всѣки, който е честитъ да има живи майка, да стопли душата й, съ сърдечна обичь, поне на нейния денъ! .

В. Михайлова

Бракъ — семейство — нация.

Ако тръгнемъ назадъ по пътя на културната история на човѣчеството, ще стигнемъ до пещерите, въ които е живѣлъ първобитния човѣкъ. Може да отидемъ по-нататъкъ, тамъ кѫдето се губи линията между майчината и човѣка — но все пакъ, ние нийде нѣма да намѣримъ началото на брака — тази най-ранна единица на социалното общежитие. Толкова е тя стара. И все пакъ, като че и сега е създадена. Преминала презъ всички стадии на историческото развитие на човѣка, тази основна съционална клетка, става все по-небходима за съществуванието на обществото, за неговата култура, за неговия напредъкъ. Както животинския, такъ и обществения организъмъ се състои отъ милиони клетки наричани бракъ-семейство, които групирани за по резултатна дейност, образуватъ рода, племето, народа, държавата, ратата, нацията. Значи брака е основната клетка на общество.

Въ всички общества, независимо отъ имуществените и нравствени отношения — брака и семейството съ били една необходима предпоставка за тѣхния просперитетъ.

Моногамия бракъ, при който мъжъ и жената се събиратъ за съвместенъ ненарушилъ материаленъ и нравствено-полъвъ животъ чакъ до гроба — се явява най-подходящъ и результатътъ отъ гледна точка интереса на нацията и нейната култура. Моногамия бракъ, кѫдато физическата и духовна сѫщност на самеца и самата се свиватъ въ едно цѣло — е продуктъ на въковния опитъ на човѣчеството.

Античната култура на Гърция и Римъ — вдъхната, когато моногамия бракъ изгуби стойността си. Въ течение на историческия животъ на народите и расите, тѣ съ минали

през много фрази на брак и отношения. И все накъ, недълго всички отгоре, следствие интуитивната стр. между към съвършенство, стоя като въчен идеалът многомания бракъ.

Въ брака и чрезъ брака, човекъ поема най-голъбата отговорност предъ другаря си, предъ обществото и поколението. Най-голъбото индивидуално право – което личността получава, като членъ на нацията, е право да продължи рода. Чрезъ него – той съ поставя вързка съ поколенията и бѫдещето.

Подробното изучаване физическото и нравствено същество на нашия национален организъмъ, особено отъ 1910 г. до днесъ, когато започнаха войните, ни доведе до съвсемъ неутешителни резултати. Особено поколението, което се роди въ войните и следът тѣхъ показва голъма легенеративност на напредъ по ръстъ, обща тежкост, морална разпуснатост и др.

Това се дължи на сбдата физико-прихиска недоразвитост, която пъкъ иде като резултатъ първо отъ лошата наследствена маса, дадена отъ родителите. Изобщо, израждането у насъ върви съ по бързъ темпъ, защото развитието на цивилизацията за насъ е много по интензивна. Ние въ петдесетъ години свободенъ политически животъ, се стремимъ да достигнемъ нова физическо и интелектуално развитие, което европейските държави съ достигнали съ въковенъ културенъ животъ. Напротивъ на националния умъ, на ко- лективната психика, за да даде здраво поколение. Шомъ гони и се изравни съ запада, не може да изпълни това пър-

достигна до болезненост. А во условие – тя ще му забрани да продължи рода. Германците първи съзнаяха ползата отъ такава забрана и днесъ съ една сгражда настийчивост провеждатъ стерилизацията, на негодните членове на нацията.

При едно планомерно и разумно размножение само на годните членове на обществото, ще се намалятъ: престъпленията, болестите, криминалните дѣла, затворите, приютите и др.

За добрия резултатъ отъ брака – освенъ физическата закрепимъ физическото и нравствено – душевно здраве на нацията, тръбва първо да заздравимъ основата върху която се крепи нацията. А тази дълбока основа е бракътъ.

Всѣки ще се съглѣси, че за да има резултатъ психо-физично развитие и закрепва е на нацията, тръбва преди всичко да имаме здрави деца. Защото тѣ съ непреривата брънка къмъ новото време. Значи тръбва да здрави деца. Но отъ кѫде ще дойдатъ тѣ здрави деца? Естествено отъ здравото семейство, отъ здравия бракъ. Значи, пакъ дойдохме до първоначалното условие, за всесъгрияния просперитетъ на нацията. Преди да създадемъ законъ за физическото развитие – тръбва да създадемъ за конъ за здравъ бракъ за здраво семейство. Само за човека нѣма подборъ.

Нацията, въ името на своятъ утилитарни интереси, има право да иска отъ всѣкого, който встъпва въ бракъ, да даде здраво поколение. Шомъ

засъмаме здравъ бракъ, осъщаванъ на физическото и душевно средство между мъжа и жената, нѣма да има и здраво поколение. Когато искаемъ да закрепимъ физическото и нравствено – душевно здраве на нацията, тръбва първо да заздравимъ основата върху която се крепи нацията. А тази дълбока основа е бракътъ.

При едно планомерно и разумно размножение само на годните членове на обществото, ще се намалятъ: престъпленията, болестите, криминалните дѣла, затворите, приютите и др.

За добрия резултатъ отъ брака – освенъ физическата

ИСХОДАХ ВЕЛИКИ

Търговско Акционерно Дружество

Централа: Варна

Телефонъ № 157

Клонъ: София

ул. Царь-Борисъ № 143

Телефонъ № 2595

ВУЛКАНЪ -- Варна

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

За ФАБРИКУВАНЕ МЕТАЛНИ И

МЕТАЛОЛЪБАРНИ ИЗДѢЛЯ

Фабрика основана 1910 г. въ гр. Варна
Клонъ София ул. Ломска № 11 а

Варна № 110

Телефони: София № 37 39

Телеграми: ВУЛКАНЪ – Варна

ОБЩИНСКА КУРОРТНА ДИРЕКЦИЯ – ВАРНА

ОБЯВЛЕНИЕ № 185

Въ допълнение на обявление № 166 отъ 29. III 1935 год публикувано въ държавенъ вестникъ бр. 76 отъ 4. IV. 1935 год., обявява се на интересуващите се че на 20. IV. 1935 год. въ тържната зала на Варненската градска община ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция, за отдаване подъ наемъ на казиното отъ 1. IV. 1935 год. до 31. XII. 1937 год.

Наддаването ще стане въ процентъ върху брутния приходъ.

За правоучастие: документи съгласно закона за Б. О. П. и залогъ 60000 лв. въ удостоверение отъ Популярна банка или Б. З. и Кооператилна банка.

Предложения се приематъ отъ 15 до 16 часа.

Всички разноски: публикация, гербъ, данъци и пр. съ да съмѣтка на ресторанта.

Поемните условия се виждатъ въ курортното стопанство.

гр. Варна 5 априлъ 1935 г.

отъ дирекцията

ОБЩИНСКОТО СТОПАНСТВО ЗА ЕЛЕКТРИЧЕСТВО - ВАРНА

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 287

Градъ Варна, 23-ти мартъ 1935 година.

На 30 априлъ т. г. въ канцелариите на Общинското Стопанство за електричество – Варна, ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция за доставка на 5000 кгр. дизелмоторно минерално масло, за приблизителна стойност 100000 лева. Залогъ за правоучастие 10% въ банково удостоверение.

Предложенията и документите се приематъ отъ 10 до 11 часа преди събѣдъ.

Поемните условия съ да разположение на интересуващите се въ Дирекцията на Стопанството.

отъ стопанството

ПЕЧАТНИЦА Добри Тодоровъ Варна

приема да пачата всѣкакъвъ видъ търговски, банкови и др. книжа, брошюри, списания, вестници и пр.

Работа чиста и бърза
Цени конкурентни.

БЪЛГАРСКО ТЪРГОВСКО ПАРАХОДНО ДРУЖЕСТВО – ВАРНА

Линия: Варна – Цариградъ и обратно – Ligne: Varna – Istanbul et retour

Въ прѣка връзка съ Българските държавни железници и Дунавските екстреми пароходи

En liaison directe avec les chemins de fer Bulgares et bateaux Express de Danube.

ПРИСТАНИЦЕ PORTS	Часове Heures	Обслужва се отъ s/s „Царь Фердинандъ“ Desservie par s/s Tzar Ferdinand“											
		Дата на тръгването и пристигането на кораба Dates de depart de bateaux.											
Юни Juni	Юлий – Juillet	Августъ – Août	Септември Septembre	Юни Jours									
				3	4	4	4	3	3	4	4	3	3
Варна – Varna	тръгва depart пристига arrivée	18 h.	15 19 26	3	10	15 20 24	31	5	10 14	20 24	29	2	7 14
Цариградъ – Istanbul		8 h.	16 20 27	7	11	16 21 25	1 VIII	6	15 15	21 25	30	3	8 15
Престой въ Цариградъ нощуване на кораба S'esontra Istanbul (conder a bord)			дни Jours	3	4	4	4	3	3	4	3	3	4 3 3
Цариградъ – Istanbul	тръгва depart пристига arrivée	19 h.	18 23 30	7	14 18 23	28 4.VII	8 13 18 23	27	1.IX	6 10	18		
Варна – Varna		9 h.	19 24 1.VII	8	15 19 24	29 5.VII	9 14 19 24	28	2.IX	7 11	19		

Линия: Палестино – Египетъ – Ligne: Palestine – Egyptien

Обслужва се отъ пароходите „Бургасъ“ и „България“

Desservie par s/s „Bourgas“ et s/s „Bulgaria“

Пристанища	Реновна линия, опслужвана отъ s/s „Бургасъ“ Ligne Reguliere desservie par s/s „Bourgas“											
	Дата на тръгването – Dates de départs.											
Варна – Varna	тръгва Depart	13.IV	30.IV	21.V	25.VI	7.VII	5.VIII	26.VIII	16.IX			
Бургасъ – Bourgas	"	14.IV	1.V	22.V	26.VI	18.VII	6.VIII	27.VIII	17.IX			
Цариградъ – Istanbul	"	15.IV	2.V	23.V	27.VI	19.VII	7.VIII	28.VIII	8.IX			
Хайфа – Haifa	"	19.IV	6.V	27.V	1.VII	23.VII	11.VIII	1.IX	22.IX			
Порт-Сейдъ – Port Said	"	21.IV	8.V	29.V	3.VII	25.VII	13.VIII	3.IX	24.IX			
Александрия – Alexandria	"	22.IV	9.V	30.V	4.VII	26.VII	14.VIII	4.IX	25.IX			
Цариградъ – Istanbul	"	26.IV	13.V	3.VI	8.VII	30.VII	18.VIII	8.IX	29.IX			
Бургасъ – Bourgas	Пристига Arrivée	27.IV	14.V									